

Protokół przesłuchania świadka

10

Warszawa, dnia 23 lipca 1947 r. Członek Okręgowej Komisji Badania Zbrodni Niemieckich w Warszawie p.o.Sędzia Halina Werenko, działając na mocy art.4 Dekretu z dnia 10.XI.1945 r. o Głównej i Okręgowych Komisjach Badania Zbrodni Niemieckich w Polsce (Dz.U.R.P.Nr.51,poz.293) przesłuchiwała niżej wymienionego w charakterze świadka bez przysięgi.

Po uprzedzeniu świadka o odpowiedzialności karnej za fałszywe zeznanie oraz o treści art. 107 i 115 k.p.k.- poczem świadek zeznał co następuje:

Imię i nazwisko	Łucjan Horowitz
Imiona rodziców	Manrycy i Franciszka z domu Taubensziak
Data urodzenia	14.III.1905 r. w Krakowie
Wyznanie	rzym.kat.
Miejsce zamieszkania	Warszawa, Al. na Skarpie Nr. 21 m 4
Wykształcenie	wyższa szkoła handlowa
Zawód	dyrektor departamentu w Ministerstwie Przemysłu i Handlu

Zetknąłem się z działalnością Flick'a w okresie przedwojennym tj. przed wrześniem 1939 r., potem przez cały okres wojny aż do marca 1946 r. przebywałem zagranicą i o działalności Flick'a w okresie wojny nie posiadam wiadomości. Flick posiadał interesy na terenie Polski od r.1925 lub 1926. Początkowo Flick był akcjonariuszem towarzystwa Katovicenactionengesellschaft (Katowicka Spółka Akcyjna dla Górnictwa i Hutnictwa), poczem rozszerzył swój zasięg na spółkę akcyjną Bismarckhutte (Hajduki Wielkie), a wreszcie drogą umowy fuzyjnej uzyskał wpływ w porozumieniu z kapitalistami amerykańskimi na firmę Górnośląskie Huty Zjednoczone Królewska i Laura. Te trzy towarzystwa tworzyły grupę znaną pod nazwą Wspólnoty Interesów. W roku 1933 z powodu zaległości podatkowych tych towarzystw, będących w dużej mierze rezultatem rabunkowej gospodarki finansowej akcjonariuszy, wyżej wspomniana grupa towarzystw została poddana pod nadzór Sądowy, który skończył się w roku 1937, odkupem od Flick'a przez Rząd polski względnie utworzone przez Sąd specjalne towarzystwo pakietu akcji Flick'a. W ten sposób od roku 1937 Flick formalnie przestał być akcjonariuszem przedsiębiorstw na terenie Polski. Cena kupna została uiszczona w obligacjach gwarantowanych przez Skarb Państwa. Wiadomo mi również, że Flick był przed wojną 1939 r. Głównym Akcjonariuszem Mitteldeutsche Stahlwerke oraz poważnym akcjonariuszem Vereinigte Stahlwerke na terenie Niemiec. O udziale Flick'a w J.G. Farben oraz Herman Goering werke nabytym prawdopodobnie w późniejszym okresie, - nic mi nie wiadomo. Nie jest mi wiadomo w jaki sposób i na zasadzie jakich aktów prawnych, dokonany został po zajęciu Górnego Śląska przez Niemców podział kopalni i hut, należących do Wspólnoty interesów i w jaki sposób część tych obiektów przekazana została Herman Goering Werke.

11 9

Własność niemiecka na Górnym Śląsku chroniona była postanowieniami Konwencji Genewskiej, po jej wygaśnięciu w 1934 r. istniało dla kapitału niemieckiego duże niebezpieczeństwo utraty obiektów na terenie Polski tembardziej, że przez szereg lat akcjonariusze ci obciążali sztucznie swoje przedsiębiorstwa na terenie Polski unikając w ten sposób wykazywania zysków i uchylając się od opłaty podatków. Sztuczne obciążania polegały na narzucaniu przedsiębiorstwom via banki niemieckie niezmiernie kosztownych pożyczek, które z kolei zużywane były na cele nie mające nic wspólnego z działalnością przedsiębiorstw na terenie Polski np. transakcje akcyjne Flick'a na terenie Rzeszy. Kiedy Wspólnota Interesów znalazła się pod nadzorem Sądowym akcjonariusze niemieccy i rząd niemiecki obawiali się iż przedsiębiorstwa te zostaną bez żadnego odszkodowania przejęte (wyłączone) przez Rząd Polski, dlatego też mieli podstawy do uważania umowy, zawartej przez Flick'a z Rządem polskim na wielki sukces niemiecki, umowa ta bowiem przyznawała akcjonariuszom i wierzycielom niemieckim pod formą długo-terminowych obligacji sumę z góry 100 milionów złotych. O sprawie pszczyńskiej nie mogę udzielić informacji. Pertraktacje z Flick'iem o przejęcie jego udziałów we Wspólnocie interesów prowadził z ramienia Rządu Polskiego s.p. inżynier Wiktor Przedpeński zmarły w r.1942 w Nowym Jorku, oraz adwokat Mieczysław Chmielewski, przebywający obecnie w Londynie. Do roku 1938 stykałem się z Flick'iem wielokrotnie w charakterze dyrektora Wspólnoty Interesów służbowo mu podlego do chwili ogłoszenia nadzoru, a następnie z tytułu spraw załatwianych pomiędzy Wspólnotą Interesów a Mitteldeutsche Stahlwerke. Moim zdaniem pewne dokumenty naświetlające działalność Flick'a w czasie okupacji niemieckiej powinny znajdować się w archiwach pozostałych w Katowicach po Stahlwerksverband oraz Izbie Handlowej. Obie te instytucje mieściły się w gmachu obecnego Centralnego Zarządu Przemysłu Hutniczego i jest mi wiadomym, że w gmachu tym znajdują się jeszcze poniemieckie archiwa. Ze znanych mi osób mógłby może pewnych dodatkowych wyjaśnień w tych sprawach udzielić: Paweł Keller, zatrudniony obecnie w Centrali Żelaza i Stali w Katowicach, ul. Ligonia, który w czasie okupacji niemieckiej zajmował podrzędne stanowisko buchaltera przy likwidacji jednego z przedsiębiorstw Flick'a.

Na tym protokół zakończono i odczytano.

/ Lucjan Horowitz /

Członek Okręgowej Komisji

P.O. Sąd z i n a

/ Halina Werenko /